

lingen mellem økonomi, politik, religion og hverdagsliv giver beskrivelsen fylde. Set ud fra et samfundsvidenskabeligt syn (med vor ubændige trang til generaliseringer) kunne man ønske sig, at forfatteren mere grundigt havde forsøgt at diskutere, i hvilket omfang beskrivelsen af det pågældende område er dækkende for hele landet. I bogens disposition argumenteres der indirekte for, at der er en nøje sammenhæng, fordi de nationale forhold beskrives som udgangspunkt for de lokale, men det kunne have været spændende, at få dette punkt mere uddybet. Ud fra en samfundsvidenskabelig interesse i at få præsenteret modeller, og empirien relateret hertil, ville det være interessant at få de teoretiske argumenter for fremstillingen præsenteret mere tydeligt. Men så havde det også været en hel anden bog, der ikke som denne kunne fortælle levende om personer og tildragelser i et område.

Peter Gundelach
Institut for Statskundskab

Jens Nauntofte, *USA og Mellemøsten*, København: Dansk Udenrigspolitisk Institut/Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1987, 118 s.

»Lobbyer« er som bekendt efterhånden blevet en af de politisk vigtige komponenter i USAs politiske liv. Den jødiske pro-israelske lobby er blandt de mange indflydelsesrige institutioner, der har en betydelig indflydelse på den amerikanske kongres og andre beslutningstagende instanser, og ikke mindst på den offentlige opinion.

Netop analyse af den jødiske lobby er det centrale emne, som to journalister – en dansk og en amerikansk – har beskæftiget sig med for nylig. Resultatet af deres arbejde er forskelligt, både kvantitativt og kvalitativt. Edward Tivans bog under titlen *The Lobby: »Jewish Political Power and American Foreign Policy«*, som er udkommet i New York i år, er på 304 sider. Den er mere dybtgående end Jens Nauntoftes hæfte. Til gengæld har begge værker dette til fælles at være af informerende art. Og det er selvfølgelig i overensstemmelse med forfatternes daglige arbejde som journalister.

Nauntofte sætter de stærke jødiske, men også de endnu svage arabiske lobbyer i relation til præsidenten og kongressen. Titlen, som forfatteren har valgt til sit hæfte (*USA og Mellemøsten*), er bredere og mere lovende, end hvad hæftet reelt lever op til. Men undertitlen korrigerer dette. Vi får at vide, at det drejer sig om »opgøret mellem præsident, kongres og lobbyer i den udenrigspolitiske beslutningsproces«. Nauntofte forklarer, at hæftet er resultatet af hans et-årige studieophold i USA i Washington D.C. som Fulbright Senior i 1985.

Vedrørende substansen må det siges, at Nauntofte har forsøgt at demonstrere, hvor stor, bred og dyb den jødiske lobbys indflydelse er over vitale amerikanske centre. Det er absolut umuligt for amerikanske politikere at praktisere en mellemøstlig politik, som ville være i uoverensstemmelse med Israels interesser. »Adskil-

lingen mellem økonomi, politik, religion og hverdagsliv giver beskrivelsen fylde. Set ud fra et samfundsvidenskabeligt syn (med vor ubændige trang til generaliseringer) kunne man ønske sig, at forfatteren mere grundigt havde forsøgt at diskutere, i hvilket omfang beskrivelsen af det pågældende område er dækkende for hele landet. I bogens disposition argumenteres der indirekte for, at der er en nøje sammenhæng, fordi de nationale forhold beskrives som udgangspunkt for de lokale, men det kunne have været spændende, at få dette punkt mere uddybet. Ud fra en samfundsvidenskabelig interesse i at få præsenteret modeller, og empirien relateret hertil, ville det være interessant at få de teoretiske argumenter for fremstillingen præsenteret mere tydeligt. Men så havde det også været en hel anden bog, der ikke som denne kunne fortælle levende om personer og tildragelser i et område.

Peter Gundelach
Institut for Statskundskab

Jens Nauntofte, *USA og Mellemøsten*, København: Dansk Udenrigspolitisk Institut/Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1987, 118 s.

»Lobbyer« er som bekendt efterhånden blevet en af de politisk vigtige komponenter i USAs politiske liv. Den jødiske pro-israelske lobby er blandt de mange indflydelsesrige institutioner, der har en betydelig indflydelse på den amerikanske kongres og andre beslutningstagende instanser, og ikke mindst på den offentlige opinion.

Netop analyse af den jødiske lobby er det centrale emne, som to journalister – en dansk og en amerikansk – har beskæftiget sig med for nylig. Resultatet af deres arbejde er forskelligt, både kvantitativt og kvalitativt. Edward Tivans bog under titlen *The Lobby: »Jewish Political Power and American Foreign Policy«*, som er udkommet i New York i år, er på 304 sider. Den er mere dybtgående end Jens Nauntoftes hæfte. Til gengæld har begge værker dette til fælles at være af informerende art. Og det er selvfølgelig i overensstemmelse med forfatternes daglige arbejde som journalister.

Nauntofte sætter de stærke jødiske, men også de endnu svage arabiske lobbyer i relation til præsidenten og kongressen. Titlen, som forfatteren har valgt til sit hæfte (*USA og Mellemøsten*), er bredere og mere lovende, end hvad hæftet reelt lever op til. Men undertitlen korrigerer dette. Vi får at vide, at det drejer sig om »opgøret mellem præsident, kongres og lobbyer i den udenrigspolitiske beslutningsproces«. Nauntofte forklarer, at hæftet er resultatet af hans et-årige studieophold i USA i Washington D.C. som Fulbright Senior i 1985.

Vedrørende substansen må det siges, at Nauntofte har forsøgt at demonstrere, hvor stor, bred og dyb den jødiske lobbys indflydelse er over vitale amerikanske centre. Det er absolut umuligt for amerikanske politikere at praktisere en mellemøstlig politik, som ville være i uoverensstemmelse med Israels interesser. »Adskil-

lige præsidenter har overvejet at justere Mellemøsten-politikken, men har måttet afstå fra det.« (s. 16)

Mere specifikt har forfatteren eksemplificeret den jødiske lobby's reelle påvirkning af medlemmer af kongressen (for eksempel »Charles Percy affæren«). Nauntofte har også interesseret sig for den arabiske lobby (kap. 7). Denne lobby er åbenbart stadigvæk en mini-lobby i sammenligning med den pro-israelske lobby.

Hæftets strukturering er ikke så god, som man kunne forvente. Man får den fornemmelse, at forfatteren næsten tilfældigt har valgt nogle emner, som virker usammenhængende. Derudover er en del af Nauntoftes arbejde baseret på interviews, men ikke på en udtømmende måde. For eksempel er ingen personer fra The National Council on US-Arab Relations, hvis hovedkontor netop ligger i Washington D.C., åbenbart blevet interviewet.

Sammenfattende præsenterer Nauntofte et oplysende arbejde, som vi manglede på dansk. Det er en god introduktion til forståelse af nogle væsentlige aspekter af USAs politik i Mellemøsten.

Til sidst kan det oplyses, at *The Middle East Journal* (Summer 1987, Volume 41, Number 3) har publiceret en artikel om »The Arab Lobby: Problems and Prospects«. Artiklen er blevet skrevet af Nabeel A. Khoury.

Mehdi Mozaffari
Institut for Statskundskab

Anders Rosdahl & Inge Mærkedahl, *Uddannelses- og iværksætterydelsen til langtidsledige*, Socialforskningsinstituttet, Publikation 161, København, 1987, 290 s., kr. 98,00.

Uddannelses- og iværksætterydelsen, som blev indført i 1985, skulle have været revideret i folketingssamlingen 1986/87. Revisionen blev imidlertid udskudt til samlingen 1987/88. Som oplæg hertil foreligger en allerede temmelig omfattende stribe af evalueringsrapporter mv. Blandt disse er tre officielt iværksatte undersøgelser. Ud over SFI's publikation 161, som er bestilt af Arbejdsministeriet, drejer det sig om en registerbaseret tælling foretaget af Arbejdsdirektoratet samt en undersøgelse af ordningens administration overladt til det private konsulentfirma T. Bak-Jensen. De store lønmodtagerorganisationer fandt det fornødent at iværksætte deres egen undersøgelse af erfaringer med uddannelsesydelser. Det er blevet en meget omfattende undersøgelse udført af ATA-projektet ved AUC.

Anmeldelsen vedrører SFI-undersøgelsen, men drager enkelte sammenligninger med ATA-undersøgelsen, idet de to undersøgelser er delvis koordinerede.

Uddannelsesydelser mv. betød en afgørende ændring af arbejdsløshedslovgivningen i dette land. Området hører i forvejen til de mest politiserede på grund af dets forbindelse til de grundlæggende økonomiske interessemodsatninger, men regeringens og dens støttepartis planer i forbindelse med finanslovsforliget i efteråret 1984 om beskæringer og ændringer i arbejdsløshedspolitikken udløste det